

DURBES NOVADA DOME

Reģ.Nr.90000063895

Parka iela 2, Lieģi, Tadaikų pagasts, Durbes novads, LV-3447,
tālrunis 63498097, fakss 63484989, e-pasts: dome@durbe.lv

17.04.2019.

Nr.2.1.4/558e

Latvijas Pašvaldību savienība

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050

lps@lps.lv

ivita.peipina@lps.lv

Par VARAM informatīvo ziņojumu “Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli”

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma (turpmāk – ATR likums) 7.panta pirmajā daļā ir noteikts “*Novadus, izvērtējot valsts un pašvaldības iedzīvotāju intereses, Ministru kabineta atzinumu un ieinteresēto pašvaldību lēmumus, nosaka šā likuma 2.pielikumā.”, kas nozīmē ka šobrīd esošie novadi ir izveidoti iedzīvotāju interesēs un ir ņemts gan ieinteresēto pašvaldību viedoklis, gan Ministru kabineta atzinums. Ziņojumā nav atsaucies, ka būtu mainījies attiecīgo novadu iedzīvotāju intereses. Šādi pierādāmi dokumenti nav minēti. Nepieciešamība veikt reformu ir norādīta Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa valdības deklarācijā. Atsevišķas politiskas partijas ir paudušas, ka reformas jautājums ir bijis iekļauts saeimas priekšvēlēšanu programmās. Šajās programmās, kā piemēram, Jaunās konservatīvās partijas programmā bija noteikts, ka no 2019.gada minimālā alga būs EUR 500. Jaunās konservatīvās partijas programmā ir arī noteikts, ka neapliekamais minimums būs EUR 500 un minimālā pensija būs EUR 500.*

13. Saeima tika ievēlēta 2018.gada oktobrī un pilnvaras ieguva novembra sākumā. Koalīcijā ietilpstošajām partijām bija iespējas valdību izveidot ātrāk un sastādīt 2019.gada valsts budžetu, kas nodrošinātu iedzīvotājiem apsoltos 3 x EUR 500, kas iespējams ir būtiskākais arguments balsojot par koalīcijā ietilpstošajām partijām. Nebija arī nekādi ierobežojumi realizēt apņemtus solījumus valsts pārvaldi izveidot ar sešām ministrijām.

Kritēriji, kas noteikti ATR likuma 7.panta otrā daļā, nav attiecināmi uz novadiem, kuri ir izveidoti attiecīgi pirmajai daļai. ATR likums attiecībā uz novadu veidošanu ir pabeigta un nav izpildīta tikai sadaļā par apriņķu izveidošanu.

2009.gada novadu reformu sakrita ar brīdi, kad valdība izvēlējās glābt Parex bankas īpašniekus. Šajā brīdī tika būtiski samazināts pašvaldībām finansējums, sevišķi ceļu jomā, kā rezultātā pašvaldības nevarēja uzsākt attīstību, bet faktiski bija jāfinansē valdības lēmums par Parex īpašnieku glābšanu. Papildus, valsts pārvaldes neefektivitāti un saeimas deputātu kompetences trūkumu raksturo saeimas apstiprinātais un valdības izsniegtais galvojums Liepājas metalurgam, kā rezultātā valstī radīti zaudējumi ap 60 milj.eur.

Eiropas hartas angļu valodas versijā ir noteikts, ka, ja nav iespējams rīkot referendumus, ir jāveic apspriešana ar vietējo kopienu, tas ir, ar sabiedrību. Likumā “Par pašvaldībām” ir noteikts, ja likvidē administratīvo teritoriju, ir jārīko sabiedriskā apspriešana. Mēs uzskatām, ka katrai teritorijai, kuru vēlas likvidēt, ir jāveic apspriešana vai tā to vēlas. Un to nevar aizstāt ar konsultēšanos ar domi. Atbalstāms ir izteiktais viedoklis par konsultācijām ar domēm, ja to rīkotu ar katru domi individuāli, lai pēc iespējas plašākam interesentu lokam dotu iespēju šajās konsultācijās piedalīties. Ziņojumā nav noteikts mehānisms, kā tiks respektēts izteiktais viedoklis, tas ir, vai tas tiks ņemts vērā. Ziņojumā nav norādīts, kurai Eiropas institūcijai, ja netiek ņemts vērā pašvaldību viedoklis, ir iespējas iesniegt sūdzību. Šobrīd tiek meklēti

pašvaldību pārkāpumi, lai tās represētu, kaut arī valsts, tajā skaitā, ministrijas nav izpildījušas dažādas likuma normas.

2019.gada autoceļu konferencē Satiksmes ministrs norādīja, ka valstij nav pietiekoši kompetence valsts vietējo autoceļu pārvaldīšanā. Arī ziņojumā norādīts, ka valsts nespēj laikā veikt nepieciešamos darbus, kas nepieciešams, lai varētu sekmīgi funkcionēt saimnieciskā dzīve vai arī skolēni nokļūst skolā. Šis apgalvojums neiztur kritiku, jo šo ilgo valsts vietējo ceļu laiku noteicis Ministru kabinets ar Ministru kabineta noteikumiem, kuru autors ir VAS "Latvijas valsts ceļi". Šobrīd viņiem nekas netraucē izdarīt grozījumus 2010.gada 9.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.224 "Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli" un noteikt laiku īsāku, kas atbilstu sabiedrības nepieciešamībai.

Autoceļu konferencē ziņojumā bija norādīts, ka AS "Latvijas valsts meži" spēj izbūvēt ceļu apmēram par EUR 90 000 / 1 km. Tādējādi nav pamats norādīt, ka optimālas autoceļu km izmaksas ir 1 milj., pie kam Eiropas komisija ir ierosinājusi pārkāpumu procedūru saistībā ar ceļa iepirkumos, tajā skaitā, valsts uzstādītajām prasībām.

Ziņojumā ir norādīts *"Jāatzīmē, ka daudzi valsts vietējie autoceļi ir ļoti neapmierinošā stāvoklī. Tāpēc vienlaikus ar minēto autoceļu uzturēšanas funkcijas nodošanu ir jāatrisina jautājums par attiecīgā finansējuma nodrošināšanu minēto ceļu uzturēšanai un rekonstrukcijai"*. 2018.gada Latvijas Pašvaldību savienības un Satiksmes ministrijas sarunās, Satiksmes ministrijas amatpersonas norādīja, ka tās plāno pašvaldībām nodot tikai ceļu izmaksu uzturēšanu daļu, bet nenodos to daļu, kas paredzēta šo autoceļu attīstībai. Papildus pēc uzstādītiem vairākkārtējiem jautājumiem, Satiksmes ministrija atzinās, ka tā nav ieguldījuši ilgstoši ceļos, kurus tās plānojušas nodot pašvaldībai. 2019.gada konferencē izskanēja viedoklis, ka nododot autoceļus pašvaldībām, valsts saskata iespēju par autoceļu slēgšanu.

Ziņojuma 20-21 lpp. ir norādīts *"Reģionālās nozīmes bibliotēku lomas stiprināšana, pārskatot līdzšinējo 812 bibliotēku izvietojumu, ļautu optimizēt administratīvo funkciju un izmaksas, nepasliktinot iedzīvotāju piekļuvi bibliotēku krājumiem un internetam"*. Durbes novada pašvaldība līdz šai dienai nav saņēmusi nevienas augstāk stāvošas bibliotēkas priekšlikumu par nepieciešamību pārskatīt bibliotēkas izvietojumu, tādējādi, nav saprotams, kas domāts ar šo atzinuma punktu, lūgums būtu norādīt konkrētus kādus "optimizācijas" pasākumus ir jāveic. Atbilstoši šai sentencei vērsīsimies pie Latvijas Nacionālās bibliotēkas par nepieciešamībām veikt optimizācijas pasākumus.

Ziņojuma 21 lpp. norādīts – *"Novadu pilsētu un pagastu pārvaldīšana – sabiedrības līdzdalības nodrošināšana."* Jau šobrīd veicot matemātisku analīzi ir iezīmējusies tendence, ka pilsoņi, Satversmē noteiktās gan aktīvās, gan pasīvās vēlēšanu tiesības daudz efektīvāk izmanto nelielās pašvaldībās, sevišķi tajās, kur vēlēšanu dalība vēlēšanās nav ierobežota ar normu kandidātus izvirzīt tikai no politiskajām partijām, bet ir tiesības arī izvirzīt no vēlētāju apvienībām. Atbilstoši šai statistikai iedzīvotāji izvēlas ievēlot deputātus, kuri tieši pārstāv vēlētāju apvienības, nevis politiskās partijas. Pēc iecerētās reformas, ņemot vērā Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumu, pašvaldību vēlēšanās nevarēs startēt vēlētāju apvienība. Šajā analīzē ir redzams, ka vēlētāju aktivitāte krītas līdz ar novadu lielumu. Izpētot lielo novadu vēlētāju aktivitāti ir redzams ka tā ir augstāka novadu pilsētās, bet daudz zemāka pagasta iecirkņos. Daudzviet šī aktivitāte ir tikai apmēram 30 %. Šo problēmu atzina novadu dienās arī liela Kurzemes novada pašvaldības vadītāji (Pielikums Nr.1).

Ziņojuma 22 lpp. - par lēmējvaras un izpildvaras nodalīšanu – nav pamatoti izvirzīt šādu prasību, ja nerealizē valsts līmeni, piemēram, kā Labklājības ministrija.

Ziņojumā ir atsauce uz atsevišķām valstīm. Ar atsevišķiem izņēmumiem lielas pašvaldības ir izveidotas un tiek veidotas tieši Postpadomju telpā. Lielākoties attīstītās Eiropas Savienības valstīs pašvaldības ir nelielas, piemēram, atbilstoši vācu statistikai pastāv pašvaldības, kuras ir mazākas par 1000 vai 2000 iedzīvotāji (Pielikums Nr.2).

Lietuvā ir ļoti lielas pašvaldības, bet tās depupolācijas ir tikpat straujas kā Latvijā. Ziņojums būtu jāpildina ar attīstīto Eiropas valstu pašvaldību kvantitatīvi raksturojumu.

28.lpp 5.punkts - nav saprotams kā lielas pašvaldības nodrošinās, ka tās nav “sašķeltas savās ambīcijās.” 12.punkts – nav saprotams kā konkurētspēja nodrošinās efektīvāku lēmējvaras darbību. Pat saimai, kurā proporcionāli ir mazāks deputātu skaits un kas darbojas likumdošanas kvalitātes nodrošināšanai, izveidots juridiskais birojs, kura pieņemtos likumus Satversme tiesa atzīst par satversmei neatbilstošiem.

30.lpp 1.pielikums 4.kollonas virsrakstā ir norādīts “*Novada teritorijā nav ciema vai pilsētas ar vairāk nekā 2000 pastāvīgo iedzīvotāju*” ATR likumā ir norādīta norma (7.panta otrās daļas 4.punkts), kas nosaka “*novada teritorijā ir ciems, kurā ir vairāk par 2000 pastāvīgo iedzīvotāju, vai pilsēta*”. Šis punkts attiecībā uz pilsētu nenosaka skaitlisku kritēriju, bet nosaka tikai “pilsēta”, tādējādi Durbes novada atzīmēšana šajā kolonā kā neatbilstošu ir pretrunā likuma prasībām, jo Durbes novadā ir Durbes pilsēta un tā ir ministrijas patvaļīga interpretācija.

2018.gadā ir konstatēts, ka Durbes novadā ir vislielākais uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem, tādējādi tas, ka kontaktu sarakstā nav atrodams uzņēmējdarbības speciālists vai cits speciālists, neliecina, ka novadā netiek veikta uzņēmējdarbība un nenotiek teritorijas plānošanas process.

Par administratīvām izmaksām – no statistikas ir redzams, ka administratīvās izmaksas lielākās ir Ventspils novadā, kas ir izveidots rajona teritorijā, un Daugavpils novadā; ļoti līdzīgas Durbes novadam ar Jēkabpils novadu. Izmaksu noteikšanā bieži vien ir vairāk atkarīgs no tā, kā šīs izmaksas interpretē grāmatvedības darbinieki nevis tie raksturo objektīvo situāciju, jo daudzviet nelielās pašvaldības, IT, darba drošību, projekta vadību u.c. lietas, kuras lielajos novados ir nodotas un nogrāmatotas izglītības, kultūras, sporta teritorijas pārvaldes sadaļās, lai nesarežģītu, ir iegrāmatotas administrācijas sadaļā.

Ministrija ir analizējusi esošo novadu neatbilstību ATR likuma 7.panta otrās daļas 1., 2., 3. un 4.punktam, savukārt nav analizējusi jaunveidoto novadu teritoriju atbilstību šī panta otrās daļas 5.punktam, kur ļoti daudzas apdzīvotas vietas atradīsies tālāk par 50 km no centra, kā tas ir ļoti izteikts Liepājas rajonā, Rēzeknes rajonā, Daugavpils rajonā u.c. Šādu analīzi ministrija acīmredzami nevēlas veikt.

Ar cieņu,

Domes priekšsēdētājs

O.Petrēvics

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Radzevičs, 26535593
andrejs.radzevics@durbe.lv

LATGALE							
Pilsēta/novads	Balsttiesīgie	Nobalsojuši %	Ievēlēto deputātu skaits				
			Apvienības	Partijas	Apvienības	Partijas	
Vārkavas nov.	1721	59,67	4	0	9	0	
Rugāju nov.	1901	55,08	4	0	9	0	
Aglonas nov.	2946	52,72	6	2	7	2	
Riebiņu nov.	4420	51,20		5		15	
Viļakas nov.	4275	51,18		5		15	
Preiļu nov.	8213	50,81		7		15	
Rēzekne	23171	50,59		11		13	
Baltinavas nov.	957	50,47	3	0	9	0	
Viļānu nov.	4999	50,25		7		15	
Ciblas nov.	2256	49,42	2	2	3	6	
Kārsavas nov.	4750	49,20		5		15	
Ilūkstes nov.	5920	47,94		5		15	
Daugavpils	58483	47,33		13		15	
Balvu nov.	10773	46,43		7		15	
Ludzas nov.	10510	44,80		7		15	
Zilupes nov.	2302	42,66		2		9	
Dagdas nov.	5988	42,12		5		15	
Līvānu nov.	9572	42,04		3		15	
Krāslavas nov.	11884	38,56		3		15	
Rēzeknes nov.	22198	38,35		6		17	
Daugavpils nov.	17060	36,18		6		17	

KURZEME							
Pilsēta/novads	Balsttiesīgie	Nobalsojuši %	Ievēlēto deputātu skaits				
			Apvienības	Partijas	Apvienības	Partijas	
Rucavas nov.	1463	61,04	6	1	8	1	
Mērsraga nov.	1381	60,54	2	1	6	3	
Alsungas nov.	1203	59,43	3	1	6	3	
Vaiņodes nov.	1933	58,98	2	0	9	0	
Grobiņas nov.	7152	52,87		4		15	
Nīcas nov.	2859	52,26	2	1	7	2	
Pāvilostas nov.	2328	51,03	2	0	9	0	
Liepāja	45856	50,86		10		15	
Durbes nov.	2392	50,29	2	1	6	3	
Priekules nov.	4291	48,50		3		15	
Ventspils	24312	47,54		7		13	
Skrundas nov.	4090	47,31		3		15	
Rojas nov.	3275	47,30		3		9	
Dundagas nov.	3416	46,81	3	0	9	0	
Brocēnu nov.	4708	46,64		4		15	
Aizputes nov.	7263	46,18		3		15	
Saldus nov.	19728	44,25		9		17	
Talsu nov.	24833	44,10		8		17	
Ventspils nov.	9326	42,72		4		15	
Kuldīgas nov.	19460	42,14		5		17	

Vēlētāju aktivitāte

- Latgale - Partijas 45,60 - Vēlētāju apvienības 53,47	- Kurzeme - Partijas 46,70 - Vēlētāju apvienības 55,05
--	--

